

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1178

הדלקת הנר: 18:19 צאת השבת: 19:17 רבינו תם: 19:53 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: שוש אשיש (ישעיה סא).

אוצרות הפרשה

פרשת "נצבים"

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" [כט, ט].

בספרים הקדושים הביאו דברי הזוהר הקדוש כי "היום" רומז על ראש השנה, היום הגורלי הקובע את מאורעות השנה כולה. היום בו חלים ורועדים מאימת הדין. והכתוב מזהיר ואומר: "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם!"

למה הכוונה? נזכיר משל נוקב מתוך הספר "שערי ארמון", משלים מאלפים לימים הנוראים: מעשה באדם שניהל בית הימורים שאינו חוקי. מושל המחוז ידע על קיומו, אך כל עוד פעל בצינעה ברשות היחיד, העלים עין. פעם עמד להיערך בעיר יריד ססגוני, וסוחרים נהרו מקרוב ומרחוק להקים דוכנים ולמכור סחורות. וכרגיל בירידים אלו, הוקמו אף דוכני שעשועים צבעוניים ומושכי עין. זימן אליו המושל את בעל בית ההימורים, והזהירו: "השמר לך פן תקים ביריד דוכן הימורים!"

התקומם האיש, ומחה: "למה נפליתי מכל דוכני ההבלים והשעשועים המוקמים שם באין מפריע, דוכני התחרויות למיניהם!"

והמושל הסביר: "אין רע בכך שאדם ישתעשע בפרוטה, או יקנה לילדיו זוטות. ואם דוכנים אלו מוסיפים צבע ועניין ליריד, מהווים הם חלק מנופו. אבל ההימורים מושכים את הבאים ומפתים אותם להפסיד כל כספם, מרוששים אנשים ומאמללים משפחות, לכך לא אסכים בשום פנים ואופן! על היריד להיות מוקד שמחה, ולא מקור עצב ואבל!"

אבל דווקא מסיבה זו השתוקק האיש לפעול ביריד! כי אווירתו קלת ראש, ובאיו מצויידים בכסף. וביקש לנתב כסף זה אליו... וכך, למרות שידע שביד המושל לקנסו בסכום גבוה ואף להשליכו לכלא, הקים דוכנו ביריד... היריד נפתח ברוב המולה, והמושל בא לסייר בין דוכניו, לפתע עצר בתדהמה: התקהלות צדה את עיניו. המוני אנשים התגודדו סביב שולחן הימורים, שבעליו גרף בקדחתנות סכומי עתק.

בקושי כלא המושל את זעמו הגואה. התקרב, ושאל באיפוק: "האם שכחת את אזהרתי, לבל תקים כאן דוכן?" נשא האיש עיניו, והתנצל: "לא ידעתי שתערוך כאן ביקורת..." אוי להתנצלות שכזו.

בינתיים נאספו אנשים, לראות בעימות המרתק. כיוון שראה אותם, אורו עיניו: "רבותי, למה תעמדו באפס מעש? התקרבו והניחו את הימוריהם! שימו דינר על כל מספר שתחפצו, אולי יאיר לכם גלגל המזל פנים!" והמושל עומד ורואה...

לא, כאן לא יכול היה עוד להבליג, אסור היה לו להבליג, מיד ציווה, והשוטרים הרסו את הדוכן, החרימו את דמי הזכויות וגררוהו אל הכלא...

ואנו, כלום אין אנו דומים לאותו חצוף. לא זו בלבד שממרים אנו פי ה', אלא שאנו עושים זאת ניכחו, נוכח עיני הצופיות בנו. כמו שאמר דוד המלך: "אנה אלך מרוחך, ואנה מפניך אברת. אם אסק שמים, שם אתה, ואציע שאול, הינך". ונאמר: "הייסתר איש במסתרים, ואני לא אראנו?"

על כך מתוודים אנו בימי הסליחות: "רחום וחנון, חטאנו לפניך. רחם עלינו והושיענו". משרשים אנו בהכרתנו, שניצבים אנו לפני ה' – וחוטאים לפניו! "להמרות עיני כבודו". וכמו שפירשו בזוהר הקדוש: "והרע בעיניך – לנוכח עיניך – עשית!"

הכרה זו מתעצמת שבעתיים בראש השנה, הוא "יום הזיכרון", שאמרו עליו בגמרא שבשעת תקיעת שופר יראה האדם עצמו כאילו עומד הוא בבית המקדש, בקודש הקדשים, לפני ולפנים, לפני ה'! הכרה זו בלבד די שתעורר לתשובה! כמה חרדים היינו לו נקראנו להתייצב לפני צדיק קדוש בעל רוח הקודש, שיביט בנו ויראה כל מה שעשינו בימי חלדנו! וזהו: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם!" איזו הכנה עלינו לעשות לשם כך?!

נעתיק איפוא את תקציר דרשת הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל לראש השנה, תקציר שערך הרב דסלר זצ"ל: המדבר עם המלך, יחיל וירעד מאימתו – כל שכן, אם צריך הוא לבקש ממנו בקשה – ומכל שכן, אם הוא חוטא, והמלך יודע זאת – ומכל שכן, אם גנב מאוצרות המלך – ומכל שכן, אם המלך מינהו על אוצרותיו, ומעל באימונו וגנב – ובן בנו של קל וחומר, אם בגד ומסר האוצרות שגנב לשונאי המלך – ומה עוד, אם על ידי כך הגביר את כוח השונאים – רק לחשוב על כך – הרי: "אין לי פה להשיב, ולא מצח להרים ראש!"

רעדה אוחרתנו – והיא שתעמוד לזכותנו! שכבר השריש הגאון רבי ישראל מסלאנט זצ"ל שחרדת הדין היא העצה לזכות בו! (מעין השבוע).

"כי תשוב אל ה' אלוהיך" [ל, י].

מייחלים אנו בכל לב, כי בסיומה של שנה לא קלה, שנה של מתחים ומצוקות, מלחמות בשבע חזיתות שונות, שנה שהיו בה כה הרבה נופלים בקרב החיילים, ותאונות, מחלות אף אסונות, והרי "לב יודע מרת נפשו", כל אחד יודע אשר עבר עליו ועל משפחתו, "אשר ידעון איש נגע לבבו". יודע כמה רחוק הוא מאושר ורווחה,

כמה נזקק הוא לבריאות ולשמחה – מייחלים אנו איפוא כי יתקיים בנו "תכלה שנה וקללותיה – תחל שנה וברכותיה". שהשנה הבאה עלינו לטובה תאיר אלינו פניה. תהיה שנת רווחה וכלכלה, שנת בריאות ורפואה, שנת ברכה וישועה, חיים ושבע ושלוש. שנה שהכול ילך בה כשורה! אמן ואמן, כן יהי רצון! אולם, מדוע להסתפק בתקווה ובייחול, אם המפתח נמצא בידינו. המפתח לאושר, לטובה ולברכה! מפתח זה, מפורש בתורה הקדושה. הבטחה נצחית, מפורשת. וכך נאמר בפרשת השבוע: "ואתה תשוב – ושמעת בקול ה', ועשית את כל מצוותי אשר אנוכי מצוה היום – והותירך ה' אלוקיך בכל מעשה ידך (פירש הספורנו: ייתן לך הצלחה יתירה מכל הצלחה קודמת!) בפרי בטןך (נחת מהילדים!) ובפרי בהמתך ובפרי אדמתך לטובה! כי ישוב ה' לשוב עליו לטוב כאשר שש על אבותיך – כי תשמע בקול ה' אלוקיך לשמור מצוותיו וחוקותיו הכתובה בספר התורה הזה, כי תשוב אל ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך!"

המפתח בידינו – "כי תשוב אל ה' אלוקיך!" מי שלא יעזר בו לפתוח לעצמו – ולבני משפחתו עימו – את שערי ההצלחה, שערי האורה והרצון, למה הוא דומה? למשלו של הגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, ראב"ד ארם צובא. מעשה באדם שנקלע למצוקה כספית חמורה. חובותיו הלכו ותפחו, והנושים עמדו לעקל כל אשר לו. הלך ברחוב ועשתונותיו נבוכים: מהיכן ישיג את ההון העתק הדרוש לו לכיסוי חובותיו. נשא עינו למרום ושפתיו רחשו תפילה: "ריבונו של עולם, נקלעתי לצרה – אנא ה', הושיעה נא!"

וה' שומע קול שוועה. רוח קלה הביאה לרגליו פיסת נייר. גחן והרימה – והנה כרטיס הגרלה בידו! תוהו ומבולבל המשיך בדרכו. עבר ליד דוכן פייס, והסתקן. מבחוץ תלויה הייתה כרזה, ועליה מספרי הזכייה. הביט בכרטיס והשווה, וראה שזכה בזכייה הגדולה! אך מיד נתכרכמו פניו. חשב: "ומה, האם עלי לנסוע לבית מפעל הפייס, להציג את הכרטיס, ללכת מפקיד לפקיד... לא, חבל על הטרחה!"

הניח לכרטיס לנשור מבין אצבעותיו, והמשיך בדרכו כשהוא תוהו מהיכן יכסה את חובותיו, ושפתיו ממלמלות בכאב לב: "ריבונו של עולם, מתי תשמע לתפילתי ותשלח לי ישועה..."

עד כאן המשל. והוא כה מקומם – גם כאשר אנו יודעים, שאנחנו הננו הנמשל... שהרי "כרטיס ההגרלה" בידינו, הכרטיס הזוכה, המזכה בכל טוב! "ואתה תשוב ושמעת בקול ה'" – ואז יבואו כל הברכות וישיגונו. מה נדרש מאיתנו? "לשוב את המפתח"! להרהר בתשובה, להקפיד יותר בשמירת התורה והמצוות. וזו טירחה קטנה אף יותר מהצגת כרטיס ההגרלה לפדיון! שהרי התורה הקדושה מעידה: "כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפיך ובלבבך לעשותו". ורבינו הספורנו זצ"ל מפרש זאת על מצוות התשובה. אין קל ממנה! "בפיך ובלבבך" – להכיר בליבך את חטאך, ולהתחרט, ולהתוודות עליו בפיך – ואחר כך: "לעשותו", לשמור את המצוות ולעשותן. ומובטח, בהבטחה אלוקית, שזוכה על ידי כך בשנה טובה ומאושרת! הבה נאמץ את מפתח הזהב, ונפתח לעצמינו שערי אורה! (מעין השבוע).

"החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך" [ל, יט].

נער מבקש להתחיל לעשן, אינו מודע לסכנה שבהתמכרות ולסיכון הבריאות. אם נרצה להרתיעו, נקריא לפניו את רשימת החומרים המסוכנים שבסיגריות, נציג בפניו שקופיות של ריאות מפוחמות, נצטט את אחוזי התחלואה בסרטן הריאות. במלים אחרות: נאמר לו "חוס על בריאותך". נימוק מספיק הוא, אין צורך להוסיף עליו דבר. היעלה על הדעת שנאמר לו: "חוס על חייך – וחשוב גם על ילדיך!" מדוע להוסיף זאת, חיי חשבים בעיני דיים! ואילו הבורא מורה לנו לדבוק בחיי תורה ומצוות, באומרו: "החיים והמוות נתתי לפניך, הברכה והקללה. ובחרת בחיים, למען תחיה אתה וזרעך". מדוע להוסיף את חיי זרעם. האין חייהם שלהם חשובים בעיניהם דיים! הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ביאר את הדבר בביאור נפלא. כשהיגר מרוסיה לארצות הברית בשנות השלושים של המאה הקודמת שם ליבו לתופעה תמוהה. היה שם דור קשיש של מהגרים, שהגיעו ליבשת החדשה לפני עשרות שנים. לא מצאו מקום עבודה שומר שבת, והתפרנסו מרוכלות זעירה, מסחר במיני סידקית שהכנסתו זעומה, ובלבד שלא יחללו את השבת! מסרו נפש על שמירת המצוות. הדירו עצמם ממאכלי בשר בגלל חששות כשרות. ובניהם, ברובם, סטו מן הדרך, נגרפו עם הזרם, נטמעו בכור ההיתוך. ושאל רבי משה: מדוע? הרי האבות עמדו בכאלו ניסיונות, איך לא דבקה מסירות נפשם בבניהם!

ומצא את התשובה: אילו היו האבות קורנים מאושר, מצהירים: אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שאנו שומרי תורה ומצוות! שכל הקשיים כדאיים, עבור הזכייה הגדולה! היו מסתובבים ככורה זהב שמצא מרבץ עשיר, ושמח על עמלו כי גורף הוא גרגרי זהב למכביר! אילו כזו היתה תחושתם, היו מדביקים בה גם את בניהם: כדאי להתאמץ, ולפום צערא אגרא!

אבל הם הזעיפו פנים. הפטירו: "קשה להיות יהודי". שידרו שהם נושאים בעול כבד. אמרו הבנים: למה נחיה חיים קשים, למה נכניס צוארנו בעול? – ופרקו עול... זהו שאמרה כאן התורה: "החיים והמוות נתתי לפניך, הברכה והקללה". דע, שהמצוות הן ברכה, ו"מרבית תורה מרבית חיים". מברכים על המצוות: "אשר קדשנו במצוותיו", מלשון אושר. אם תחיה בתחושה זו, בשמחה זו, ותדע שכאשר בוחר אתה בחיי מצוות קיימת מצוות: "ובחרת בחיים" – זכית בזכייה כפולה. ראשית: "למען תחיה". במקום לחיות ברגשי אומללות ותחושת רחמים עצמיים, תהיה המאושר באדם. אבל יותר מכך: "למען תהיה אתה – וזרעך!" בניך ימשיכו בדרכך, כי מי אינו רוצה להיות מאושר! זה המתכון היחיד, הבדוק והמנוסה, להצלחה בחינוך הצאצאים בדרך התורה והמצוות: אם ההורים שמחים במצוות, חיים בלימוד התורה, מאושרים בדרכם, חשים כדוד מלכנו: "ואני, קירבת אלקים לי טוב!" (מעין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מוניה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מוניה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ זהבה פזיה בת פרחיה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרחיה ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com